

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший

проректор

Іщенко Н.М.

“29” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА НОРМУВАННЯ В ЗЕМЛЕУСТРОЇ

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма: Геодезія та землеустрій

Розробники

Горlachук В. В.

Лазарева О.В.

Новосад В.М.

Завідувач кафедри розробника

Горlachук В.В.

Гарант освітньої програми

Горlachук В.В.

Декан факультету економічних наук

Філімонова О.Б.

Начальник НМВ

Калініченко В.І.

Миколаїв – 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Стандартизація та нормування в землеустрої	
Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»	
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2019-2020	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин	
Структура дисципліни: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	
	30	
	75	
Відсоток аудиторного навантаження	38%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	доповідь, тести	
Форма підсумкового контролю	іспит	

1. Мета, завдання та результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої» є формування знань в галузі стандартизації та нормування в землеустрої з метою досягнення умови раціонального і ефективного використання земельно-ресурсного потенціалу, охорони земель та навколишнього середовища, прийняття науково-обґрунтованих управлінських рішень у галузі.

Завдання вивчення дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої» полягають у:

- оволодіти методологією і методикою стандартизації та нормування, що забезпечують відповідність об'єкта стандартизації своїй визначеності щодо збалансованого розвитку землевпорядкування, охорони земельних ресурсів та безпечність життя і здоров'я людини;

- оволодіти знаннями правової основи стандартизації у сфері землеустрою та збалансованого землекористування;

- навчитись встановлювати вимоги щодо створення комплексу документів у процесі розробки землевпорядної документації, що забезпечують оптимальні параметри екологічних і соціально-економічних функцій територій;

- формування знань щодо системи нормативів, що сприяють сталому гармонійному землекористуванню;

- навчитись відстежувати динаміку антропогенних впливів з метою організації планованих заходів;

- оволодіти комплексом ґрунтоохоронних норм (нормативи та правила екологічної безпеки, екологічні норми, ресурсогосподарські нормативи і правила).

Передумовами вивчення дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої» є міждисциплінарні зв'язки щодо знань, отриманих з раніше вивчених дисциплін, а саме: Моніторинг земель, Економіка землеустрою, Метрологія і стандартизація, Землевпорядне проектування, геодезія та ін.

Очікувані результати навчання: оволодіння методологією і методикою застосування стандартів і нормативів в системі управління земельними ресурсами, охорони ґрунтів, введені державного земельного кадастру, здійснення контролю по всьому комплексу землевпорядних робіт.

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- теоретико-методологічні положення стандартизації і нормуванні у сфері землеустрою і охорони земельних ресурсів;
- систему нормативно-технічного забезпечення управління земельними ресурсами та землеустроєм;
- складові системи нормативів щодо розвитку збалансованого землекористування;
- інформаційне забезпечення стандартизації у землеустрої.

має вміти:

- застосовувати стандарти і нормативи в системі управління земельними ресурсами та землекористування охорони ґрунтів, державного земельного кадастру;
- особливості створення та реалізації галузевої програми єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої та у сфері державного земельного кадастру;
- аналізувати зміст стандартів, нормативів та технічних умов.

Програмні компетенції

- *Загальні компетентності:*

1) Володіння базовими знаннями щодо застосування стандартів і нормативів у землеустрої, необхідними у використанні в обраній професії

- *Фахові компетентності:*

1) здатність здійснювати професійну діяльність в рамках державних стандартів і нормативів;

2) визначити пріоритетні напрямки системи стандартизації у сфері землеустрою та сталого землекористування.

- *Програмні результати навчання:*

1) знати теоретичні і практичні положення стандартизації і нормування в землеустрої;

2) використовувати методологію стандартизації та нормування та системі землеустрої та управління земельними ресурсами і землекористуванням;

3) знати нормативну і правову базу стандартизації та нормування землеустрої.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

№ З/п	Теми	Лекції	Практичні	Самостійні	Загальний обсяг
1	Тема1. Теоретичні і правові основи стандартизації та нормування в землеустрої.	2	4	11	17
2	Тема 2. Організація робіт із стандартизації і вимоги до змісту нормативних документів.	2	4	11	17
3	Тема 3. Міжнародні, європейські та міждержавні стандарти.	2	4	11	17
4	Тема4. Система стандартів із захисту довкілля.	2	4	11	17
5	Тема5. Система стандартів і нормативів у сфері землеустрою та державного земельного кадастру.	2	4	11	17
6	Тема6. Система стандартів і нормативів у сфері охорони земель та збалансованого кадастру.	3	6	10	19
7	Тема7. Система стандартів з безпеки праці на підприємствах.	2	4	10	16
	Всього по курсу	15	30	75	120

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1 План лекцій

№ З/п	Теми заняття / план
1	Тема 1. Теоретичні і правові основи стандартизації та нормування в землеустрої 1. Суть, принципи і завдання стандартизації та нормування. 2. Види стандартизації та нормування. 3. Правові основи стандартизації і нормування. 4. Основні поняття та їх визначення.
2	Тема 2. Організація робіт із стандартизації і вимоги до змісту нормативних документів 1. Організація робіт із стандартизації у землеустрої. 2. Нормативні документи і порядок їх розроблення. 3. Правила позначення нормативних документів. 4. Концепція єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої. 5. Галузева програма створення єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої.
3	Тема 3. Міжнародні, європейські та між-державні стандарти 1. Міжнародні стандарти ISO 9000,10000 і 14 000. 2. Європейські стандарти серії EN 29 000 і EN 45 000 3. Розробка міжнародних стандартів . 4. Порядок розробки міждержавних стандартів.
4	Тема4. Система стандартів захисту довкілля. 1. Система економічних стандартів. 2. Система стандартів з управління навколишнього середовищем. 3. Система стандартів з якості об'єктів природного середовища.
5	Тема5. Система стандартів і нормативів у сфері землеустрою та державного земельного кадастру 1. Система стандартів та нормативів у землеустрої 2. Система нормативів у сфері державного земельного кадастру.
6	Тема6. Система стандартів і нормативів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування. 1. Система стандартів та нормативів у сфері охорони земель. 2. Система стандартів сталого землекористування. 3. Зміст нормативної і правової бази землеустрою.
7	Тема7. Система стандартів з безпеки праці на підприємствах 1. Стандартизація професійної безпеки. 2. Стандартизація безпеки праці і захист від електричного та радіаційного забруднення. 3. Безпека праці і захист від іонізуючого випромінювання.

4.2. План практичних занять

№	Тема занять	Години
1	Тема 1. Теоретичні і правові основи стандартизації та нормування в землеустрої. 1. Суть, принципи і завдання стандартизації та нормування; 2. Види стандартизації та нормування; 3. Правові основи стандартизації і нормування; 4. Основні поняття та їх визначення; 5. Суб'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування;	2
2	Тема 1. Теоретичні і правові основи стандартизації та нормування в землеустрої. 6. Об'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру; 7. Принципи стандартизації і нормування у землеустрої та охорони земель; 8. Стадійність стандартизації і нормування у землеустрої та охорони земель.	2
3	Тема 2. Організація робіт із стандартизації і вимоги до змісту нормативних документів. 1. Організація робіт із стандартизації у землеустрої; 2. Нормативні документи і порядок їх розроблення; 3. Правила позначення нормативних документів; 4. Зміст стандартів та технічних умов; 5. Концепція єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої;	2
4	Тема 2. Організація робіт із стандартизації і вимоги до змісту нормативних документів. 6. Галузева програма створення єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої. 7. Вимоги до розроблення стандартів і нормативних документів у землеустрої та охорони земель; 8. Вимогу до розроблення стандартів і нормативних документів земельного кадастру; 9. Роль стандартів і нормативних документів у землеустрої.	2
5	Тема 3. Міжнародні, Європейські та Міждержавні стандарти. 1. Міжнародні стосунки ISO 9000, 10000 і 14000; 2. Європейські стандарти серії EN 45000; 3. Розробка міжнародних стандартів;	2
6	Тема 3. Міжнародні, Європейські та Міждержавні стандарти. 4. Принципи та методологія міжнародних стандартів; 5. Порядок розробки міжнародних стандартів; 6. Національна система стандартизації.	2
4	Тема 4. Система стандартів захисту довкілля. 1. Система економічних стандартів. 2. Система стандартів з управління навколишнім середовищем; 3. Система стандартів з якості об'єктів природного середовища; 4. Роль і значення стандартів з охорони довкілля;	2
8	Тема 4. Система стандартів захисту довкілля. 5. Призначення національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель;	2

	<p>6. Види галузевих стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель;</p> <p>7. Порядок погодження та затвердження стандартів та нормативних документів у сфері охорони довкілля.</p>	
9	<p>Тема 5. Система стандартів і нормативів у сфері землеустрою державного земельного кадастру.</p> <p>1. Система стандартів та нормативів у землеустрої.</p> <p>2. Система нормативів у сфері державного земельного кадастру.</p> <p>3. Особливості стандартизації і нормування у сфері державного земельного кадастру.</p> <p>4. Вимоги до розроблення стандартів і нормативів документів у сфері землеустрою і державного земельного кадастру.</p>	2
10	<p>Тема 5. Система стандартів і нормативів у сфері землеустрою державного земельного кадастру.</p> <p>5. Принципи стандартизації і нормування у сфері державного земельного кадастру.</p> <p>6. Зміст галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру на загальнодержавному рівні та порядок їх прийняття.</p> <p>7. Поняття та зміст національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері землеустрою і державного земельного кадастру.</p>	2
11	<p>Тема 6. Система стандартів і нормативів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.</p> <p>1. Система стандартів та нормативів у сфері охорони земель.</p> <p>2. Система стандартів сталого землекористування.</p> <p>3. Зміст нормативної і правової бази землеустрою.</p>	2
12	<p>Тема 6. Система стандартів і нормативів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.</p> <p>4. Національні та галузеві стандарти і нормативні документи у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.</p> <p>5. Суб'єкти та об'єкти стандартизації і нормування у сфері охорони земель і сталого розвитку землекористування.</p>	2
13	<p>Тема 6. Система стандартів і нормативів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.</p> <p>6. Види галузевих стандартів і нормативів документів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.</p> <p>7. Погодження та затвердження стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель.</p>	2
14	<p>Тема 7. Система стандартів з безпеки праці на підприємствах</p> <p>1. Стандартизація професійної безпеки.</p> <p>2. Стандартизація безпеки праці і захист від електромагнітного та радіаційного забруднення .</p>	2
15	<p>Тема 7. Система стандартів з безпеки праці на підприємствах</p> <p>3. Безпека праці і захист від іонізуючого випромінювання.</p> <p>4. Роль і значення стандартів з безпеки праці на підприємствах.</p>	2
	Всього	30

4.3 Завдання для самостійної роботи

Теми доповідей

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

1. Особливості національних та галузевих стандартів і нормативних документів у землеустрою та охороні земель.
2. Особливості національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
3. Класифікація землевпорядної документації та проектів і особливості її стандартизації.
4. Поняття та зміст національних та галузевих стандартів і нормативних документів у землеустрою та охороні земель.
5. Поняття та зміст національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
6. Призначення національних та галузевих стандартів і нормативних документів у землеустрою та охороні земель.
7. Призначення національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
8. Види галузевих стандартів і нормативних документів у землеустрою та охорони земель в Україні, їх сутність.
9. Види галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру в Україні, їх сутність.
10. Зміст галузевих стандартів і нормативних документів у землеустрою та охорони земель на загальнодержавному рівні та порядок їх прийняття.
11. Зміст галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру на загальнодержавному рівні та порядок їх прийняття.
12. Поняття стандартів та нормативних документів у землеустрою та охороні земель. Суб'єкти стандартизації і нормування у землеустрою та охороні земель. Об'єкти стандартизації і нормування у землеустрою та охороні земель.
13. Поняття стандартів та нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру. Суб'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру. Об'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
14. Принципи стандартизації і нормування у землеустрою та охороні земель.
15. Принципи стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
16. Стадійність стандартизації і нормування у землеустрою та охорони земель.

17. Стадійність стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
18. Порядок погодження та затвердження стандартів та нормативних документів у землеустрою та охороні земель.
19. Порядок погодження та затвердження стандартів та нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
20. Охарактеризуйте особливості стандартизації і нормування у землеустрою та охороні земель.
21. Охарактеризуйте особливості стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
22. Вимоги до розроблення стандартів і нормативних документів у землеустрою та охороні земель.
23. Вимоги до розроблення стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру.
24. Роль і значення стандартів і нормативних документів у землеустрою та охороні земель в землевпорядному проектуванні.
25. Роль і значення стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру в землевпорядному проектуванні.
26. Роль і значення стандартів з охорони довкілля.
27. Роль і значення стандартів з безпеки праці на підприємствах.

Критерії оцінювання та засоби діагностики підготовки доповіді

- оцінка “відмінно” — студент повно і всебічно розкриває тему, винесену на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, виявляє глибокі знання джерел, має власний погляд з приводу актуальності теми і може це аргументувати;
- оцінка “добре” — загалом рівень знань відповідає викладеному вище, але мають місце неточності;
- оцінка “задовільно” — студент розкриває тему в загальних рисах, винесену на самостійне опрацювання, розуміє її суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно та не послідовно;
- оцінка “незадовільно” — коли студент не в змозі розкрити тему, не розуміє її сутності, не може зробити висновки.

Розподіл балів за результатами оцінювання підготовки доповіді

Критерії оцінювання	Бали
Демонструє знання за обраною темою, логічно викладає матеріал, проявляє творчу розумову активність	1
Аргументує відповіді на питання, наводить приклади, аналізує ситуацію	2
Формує власну думку і робить обґрунтовані висновки за обраною темою	2
Разом	5

5. Форми і методи контролю успішності студентів

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни «Землеустрій» використовують різні методи і форми контролю.

Викладач застосовує наступні **методами контролю**: усний, письмовий контроль.

Усний контроль (усне опитування). Це найпоширеніший метод у навчальній практиці. Його використання сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Здійснюють його на семінарських, практичних заняттях під час опрацювання питань до змістових модулів та підготовки доповідей за власно обраними темами.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

Для усної перевірки викладач застосовує основні, додаткові й допоміжні запитання. Основні запитання передбачають самостійну розгорнуту відповідь (наприклад, запитання семінарського заняття), додаткові – уточнення того, як студент розуміє певне питання, формулювання, формулу тощо, допоміжні – виправлення помилок, неточностей. Усі запитання мають бути логічними, чіткими, зрозумілими і посилюваними, а їх сукупність – послідовною і системною.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з предмета, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

Письмовий контроль здійснюється у формі:

- індивідуальних завдань,
- тестових завдань,
- контрольних робіт,
- ситуаційних вправ (кейсів),
- іспитових білетів.

Визначені види письмового контролю мають бути зрозумілими і посилюваними, відповідати рівню знань студентів і водночас вимагати відповідних зусиль, виявляти знання фактичного матеріалу.

Перевагою письмової перевірки є те, що за короткий термін вдається скласти уявлення про знання багатьох студентів, результати перевірки зберігаються і є змога з'ясувати деталі й неточності у відповідях.

Під час викладання навчальної дисципліни викладач використовує наступні **форми контролю**:

1) Поточна форма контролю здійснюється у процесі вивчення навчальної дисципліни з метою виявлення ступеня розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння застосувати його у

практичній роботі. Ця форма контролю здійснюється на семінарських, практичних заняттях. Одержані результати поточного контролю використовуються викладачем для коригування методів і засобів навчання студентів, організації їх самостійної роботи.

Відповідно до поточної форми контролю викладач використовує:

- **Індивідуальну перевірку**, яка має на меті з'ясування рівня засвоєння конкретним студентом певних знань, умінь і навичок, рівня формування професійних рис. Наприклад, індивідуальне опитування передбачає розгорнуту відповідь студента на оцінку. Він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, навести власні приклади. Проводячи індивідуальне опитування, викладач передбачає, що в цей час робитимуть інші студенти. Студентам пропонується виправляти помилки у відповіді їхнього товариша, визначити правильність і точність викладу фактичного матеріалу, доповнювати відповідь і рецензувати її.

- **Фронтальну перевірку**, яка спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час (10–15 хв.). Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання в кінці лекції. Йдеться про усну співбесіду за матеріалами розглянутої теми з оцінюванням відповідей студентів.

2) **Модульна форма контролю (рубіжна)** проводиться з метою визначення стану поточної успішності студентів за певний період навчання (на конкретну дату). Модульний контроль здійснюється в формі виконання студентом контрольної роботи.

3) **Підсумкова форма контролю** - це підсумкове оцінювання результатів навчання студентів за семестр, яке здійснюється у формі іспиту.

Іспит – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами навчального матеріалу за результатами виконання ними всіх видів навчальних завдань на практичних, семінарських заняттях, самостійної роботи, модульних завдань та підсумкового іспитового завдання.

Іспит проводиться на окремому занятті відповідно до розкладу. Присутність всіх студентів на заліку – обов'язкова. Студенти, які за результатами підсумкового семестрового контролю (іспиту) отримали незадовільну оцінку з дисципліни або не з'явилися на підсумковий контрольний захід, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

Типові тестові завдання для проміжного контролю знань

Суть стандартизації:

- 1) діяльність, що проводиться на рівні однієї певної країни
- 2) діяльність, яка спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкування у певній галузі
- 3) система, яка визначає мету і принципи форми і правила використання всіх видів робіт із стандартизації
- 4) діяльність, що встановлює положення для загального і багаторазового користування щодо розв'язання існуючих чи можливих проблем
- 5) діяльність, що охоплює взаємопов'язані об'єкти стандартизації

Предмети, об'єкти і суб'єкти стандартизації:

- 1) гармонізація нормативних документів із стандартизації з міжнародними і національними стандартами інших країн
- 2) продукція, процеси і послуги, зокрема матеріали, їхні , устаткування, система, їхня сумісність
- 3) технічне законодавство та нормативні документи регламентації процесів, методів, способів, правил у землеустрої
- 4) центральний орган виконавчої влади у сфері стандартизації, рада і технічні комітети стандартизації

Основні принципи стандартизації:

- 5) підвищення конкурентно-спроможності продукції і усунення технічних бар'єрів у торгівлі
- 6) відкритість інформації про чинні стандарти і програми робіт із стандартизації з урахуванням вимог чинного законодавства
- 7) Створення умов для раціонального застосування всіх видів національних ресурсів
- 8) Відповідність комплексів (систем) стандартів складу та взаємозв'язкам об'єктів стандартизації для певної галузі
- 9) Гармонізація нормативних документів з стандартизації з міжнародними і національними стандартами інших країн

Види нормативних документів

- 1) Стандарти
- 2) Технічні умови
- 3) Засадничі стандарти
- 4) Міжнародні стандарти
- 5) Національні нормативні документи
- 6) Нормативні документи організацій
- 7) Стандарти і методи
- 8) Державні класифікатори

Міжнародні стандарти ISO серія 9000, 10000 і 14000 визначають:

- 1) Розроблення, впровадження та функціонування систем якості;
- 2) Системи охорони навколишнього середовища;
- 3) Настанови щодо перевірки системи якості
- 4) Кваліфікації вимоги до експертів-аудиторів з перевірки системи якості
- 5) Керування програмою перевірки якості
- 6) Системи і настанови щодо захищеності навколишнього середовища системи управління навколишнім середовищем;
- 7) Технічні вимоги і настанови щодо його використання;
- 8) Загальні настанови щодо принципів, систем та заходів підтримки.

Критерії оцінювання та засоби діагностики тестів

Розподіл балів за результатами оцінювання тестів

Номер завдання	1	2	3	4	5	Всього
Кількість балів	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-5

При вирішенню тесту необхідно конкретно відповісти на тест, отримавши 1 бал.

Максимальну кількість балів складає 5.

Критерії оцінювання тестів:

1 бал ставиться за правильну відповідь в одному тесті.

0 балів виставляється студенту у випадку, коли відповідь у тесті наведена невірно

6. Підсумковий контроль

Питання до теми 1

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

- 1) Суть, принципи і завдання стандартизації та нормування;
- 2) Види стандартизації та нормування;
- 3) Правові основи стандартизації і нормування;
- 4) Основні поняття та їх визначення;
- 5) Суб'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування;
- 6) Об'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру;
- 7) Принципи стандартизації і нормування у землеустрої та охорони земель;
- 8) Стадійність стандартизації і нормування у землеустрої та охорони земель.

Питання до теми 2

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

- 1) Організація робіт із стандартизації у землеустрої;
- 2) Нормативні документи і порядок їх розроблення;
- 3) Правила позначення нормативних документів;
- 4) Зміст стандартів та технічних умов;
- 5) Концепція єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої;
- 6) Галузева програма створення єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої.
- 7) Вимоги до розроблення стандартів і нормативних документів у землеустрої та охорони земель;
- 8) Вимогу до розроблення стандартів і нормативних документів земельного кадастру;
- 9) Роль стандартів і нормативних документів у землеустрої.

Питання до теми 3

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

- 1) Міжнародні стосунки ISO 9000, 10000 і 14000;
- 2) Європейські стандарти серії EN 45000;
- 3) Розробка міжнародних стандартів;
- 4) Порядок розробки міжнародних стандартів;
- 5) Національна система стандартизації.

Питання до теми 4

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

- 1) Система економічних стандартів.
- 2) Система стандартів з управління навколишнім середовищем;
- 3) Система стандартів з якості об'єктів природного середовища;
- 4) Роль і значення стандартів з охорони довкілля;
- 5) Призначення національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель;

- 6) Види галузевих стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель;
- 7) Порядок погодження та затвердження стандартів та нормативних документів у сфері охорони довкілля.

Питання до теми 5

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

1. Система стандартів та нормативів у землеустрої.
2. Система нормативів у сфері державного земельного кадастру.
3. Особливості стандартизації і нормування у сфері державного земельного кадастру.
4. Вимоги до розроблення стандартів і нормативів документів у сфері землеустрою і державного земельного кадастру.
5. Принципи стандартизації і нормування у сфері державного земельного кадастру.
6. Зміст галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру на загальнодержавному рівні та порядок їх прийняття.
7. Поняття та зміст національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері землеустрою і державного земельного кадастру.

Питання до теми 6

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

1. Система стандартів та нормативів у сфері охорони земель.
2. Система стандартів сталого землекористування.
3. Зміст нормативної і правової бази землеустрою.
4. Національні та галузеві стандарти і нормативні документи у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.
5. Суб'єкти та об'єкти стандартизації і нормування у сфері охорони земель і сталого розвитку землекористування.
6. Види галузевих стандартів і нормативів документів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.
7. Погодження та затвердження стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель.

Питання до теми 7

з дисципліни «Стандартизація та нормування в землеустрої»

1. Стандартизація професійної безпеки.
2. Стандартизація безпеки праці і захист від електромагнітного та радіаційного забруднення.
3. Безпека праці і захист від іонізуючого випромінювання.
4. Роль і значення стандартів з безпеки праці на підприємствах.

Питання до іспиту

1. Суть, принципи і завдання стандартизації та нормування;
2. Види стандартизації та нормування;
3. Правові основи стандартизації і нормування;
4. Основні поняття та їх визначення;
5. Суб'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування;
6. Об'єкти стандартизації і нормування у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру;
7. Принципи стандартизації і нормування у землеустрої та охорони земель;
8. Стадійність стандартизації і нормування у землеустрої та охорони земель
9. Організація робіт із стандартизації у землеустрої;
10. Нормативні документи і порядок їх розроблення;
11. Правила позначення нормативних документів;
12. Зміст стандартів та технічних умов;
13. Концепція єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої;
14. Галузева програма створення єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої.
15. Вимоги до розроблення стандартів і нормативних документів у землеустрої та охорони земель;
16. Вимогу до розроблення стандартів і нормативних документів земельного кадастру;
17. Роль стандартів і нормативних документів у землеустрої.
18. Міжнародні стосунки ISO 9000, 10000 і 14000;
19. Європейські стандарти серії EN 45000;
20. Розробка міжнародних стандартів;
21. Порядок розробки міжнародних стандартів;
22. Національна система стандартизації.
23. Система економічних стандартів.
24. Система стандартів з управління навколишнім середовищем;
25. Система стандартів з якості об'єктів природного середовища;
26. Роль і значення стандартів з охорони довкілля;
27. Призначення національних та галузевих стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель;
28. Види галузевих стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель;
29. Порядок погодження та затвердження стандартів та нормативних документів у сфері охорони довкілля.
30. Система стандартів та нормативів у землеустрої.
31. Система нормативів у сфері державного земельного кадастру.
32. Особливості стандартизації і нормування у сфері державного земельного кадастру.
33. Вимоги до розроблення стандартів і нормативів документів у сфері землеустрою

34. Вимоги до розроблення стандартів і нормативів документів у сфері державного земельного кадастру.
35. Принципи стандартизації і нормування у сфері державного земельного кадастру.
36. Зміст галузевих стандартів і нормативних документів у сфері сталого землекористування та державного земельного кадастру на загальнодержавному рівні.
37. Поняття та зміст національних та галузевих у сфері землеустрою і державного земельного кадастру.
38. Поняття та зміст нормативних документів у сфері землеустрою і державного земельного кадастру.
39. Система стандартів та нормативів у сфері охорони земель.
40. Система стандартів сталого землекористування.
41. Зміст нормативної і правової бази землеустрою.
42. Національні та галузеві стандарти і нормативні документи у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.
43. Суб'єкти та об'єкти стандартизації і нормування у сфері охорони земель і сталого розвитку землекористування.
44. Види галузевих стандартів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування.
45. Види нормативів документів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування
46. Погодження та затвердження стандартів і нормативних документів у сфері охорони земель.
47. Стандартизація професійної безпеки.
48. Стандартизація безпеки праці і захист від електромагнітного та радіаційного забруднення.
49. Безпека праці і захист від іонізуючого випромінювання.
50. Роль і значення стандартів з безпеки праці на підприємствах.
51. Дайте визначення терміну «стандарт»
52. Що являє собою Кодекс усталеної честі
53. Як Ви розумієте термін «технічні умови»
54. Стандарти, норми і правила в землеустрої, як засіб правового регулювання
55. Які нормативні документи виражають правову основу стандартизації
56. В чому полягає мета стандартизації та нормування у землеустрої
57. В чому полягає суть організаційно-методичних нормативів
58. В чому суть еколого-економічних та соціально-екологічних норм
59. Нормативи та правила екологічної безпеки ґрунтів
60. Екологічні норми охорони ґрунтів
61. Екологічні нормативи якісного стану земель
62. У якій формі стандарти та нормування знаходять своє відображення у Земельному кодексі
63. У якій формі стандарти та нормування знаходять своє відображення «Про охорону навколишнього середовища»

64. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Францією та Україною
65. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Італією та Україною
66. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Німеччиною та Україною
67. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Великобританією та Україною
68. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Голандією та Україною
69. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Польщею та Україною
70. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Словенією та Україною
71. Порівняльна характеристика стандартів та нормативів у сфері землеустрою між Чехією та Україною
72. Державний земельний кадастр: стандарти та нормативи
73. Галузеві стандарти і нормативні документи у сфері сталого землекористування, порядок їх прийняття.
74. Дефініції термінів «стандарт» та «норматив» в країнах Європи.
75. Принципові положення міжнародного співробітництва України у сфері стандартизації та нормування.
76. Теоретичні і правові основи стандартизації і нормування у землеустрої
77. Система стандартів із захисту довкілля
78. Концепцією системи стандартів та нормування у сфері охорони земель
79. Концепцією Єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої
80. Управління нормуванням у сфері землеустрою та охорони земель
81. Обов'язковість дотримання нормативів у сфері землеустрою та охорони земель
82. Норми відведення земель
83. Сутність, предмет, суб'єкт та завдання стандартизації та нормування
84. Принципи та завдання стандартизації та нормування
85. Регіональна стандартизація та її специфіка
86. Інтегрований підхід до стандартизації
87. Стандарти на методи контролю (випробувань, вимірювань, аналізу)
88. Стандарти науково-технічних та інженерних товариств (спілок)
89. Стандарти на продукцію, послуги
90. Галузева програма стандартизації та нормування охорони земель

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій» семестр 10

Навчальна дисципліна: **Стандартизація та нормування в землеустрої**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Поняття стандартів і нормативних документів
2. Роль і значення стандартів у землеустрої
3. Принципи стандартизації та нормування в землеустрої та охороні земель

Затверджено на засіданні кафедри управління земельними ресурсами
Протокол №1 від „___” _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____
управління земельними ресурсами (підпис)

В.В. Горлачук
(прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____
(підпис)

В.В. Горлачук
(прізвище та ініціали)

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Критерії оцінювання знань під час іспиту

Оцінювання знань студента під час заліку / іспиту здійснюється за 40-бальною шкалою, прийнятою ЧНУ ім. Петра Могили.

32-40 балів ставиться за умов, якщо студент дав ґрунтовні відповіді на всі питання, запропоновані у білеті. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані історичні ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість отриманих знань для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами. Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших історичних феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

24-31 балів ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання білету логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлених питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

16-23 балів виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання білету або не відповів на одне з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалу курсу (знає лише певні теми.. Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальності проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання або відсутні.

До 10/15 балів виставляється студенту в разі, коли кожне з питань розкрито поверхово, або не розкриті зовсім. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

За іспит виставляється «відмінно» (якщо у підсумку за поточний, проміжний та підсумковий контроль студент набирає 90-100 балів., «добре» (якщо у підсумку студент набирає 75-89 балів., «задовільно» (якщо у підсумку студент набирає 60-74 балів., «незадовільно» (якщо у підсумку студент набирає менше 60 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи., практики	ПМК, залік, атестація
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

8. Розподіл балів, які отримують студенти

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Тема 1. Теоретичні і правові основи стандартизації та нормування в землеустрої	7
2	Тема 2. Організація робіт із стандартизації і вимоги до змісту нормативних документів	7
3	Тема 3. Міжнародні, Європейські та міждержавні стандарти	8
4	Тема 4. Система стандартів із захисту довкілля	7
5	Тема 5. Система стандартів і нормативів у сфері землеустрою та державного земельного кадастру	7
6	Тема 6. Система стандартів і нормативів у сфері охорони земель та збалансованого землекористування	7
7	Тема 7. Система стандартів з безпеки праці на підприємствах	7
8	Доповідь	5
9	Тести	5
10	Іспит	40
	Всього	100

Методичне забезпечення

1. Наказ Держкомзему від 16.03.2006 № 103 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розробки проектів землеустрою щодо розмежування земель державної та комунальної власності».
2. Наказ Держкомзему від 18.07.2008 № 177 «Про внесення змін до методичних рекомендацій з розробки проекту землеустрою щодо розмежування земель державної та комунальної власності».
3. Наказ Держкомзему від 10.07.2008 № 165 «Про затвердження методичних рекомендацій з розробки проекту землеустрою щодо встановлення або зміни меж населеного пункту».
4. Наказ Держкомзему України від 09.02.1998 № 12 «Про дотримання вимог чинного законодавства при виконанні робіт з питань землеустрою».
5. Вказівка Держкомзему України від 18.03.1998 № 13 «Про удосконалення землевпорядних робіт при виготовленні документів, що посвідчують право на земельну ділянку».
6. Наказ Держкомзему України від 14.04.1999 № 36 «Про внесення змін до наказу Держкомзему України від 09.02.1998 р. № 12 «Про дотримання вимог чинного законодавства при виконанні робіт з питань землеустрою».
7. Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500 (ГКНТА-2.04-02-97)(Наказ від 08.04.1998 № 56)
8. Умовні знаки для топографічних планів масштабів: 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500(ГКНТА-2.04-02-98)(Наказ від 03.08.2001 № 295)
9. Умовні знаки для топографічної карти масштабу 1:10000(Наказ від 09.07.2001 № 254)
10. Положення про порядок встановлення місцевих систем координат (наказ від 02.07.2001 № 245)
11. Про затвердження Кодексу усталеної практики «структура та зміст державного реєстру географічних назв» (Наказ від 19.06.2009 № 59, чинний з 01.07.2009)
12. Інструкція про порядок контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт (наказ від 16.02.2000 № 19)
13. Класифікатор інформації яка відображається на топографічних планах масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500 (наказ від 08.03.2000 № 25)
14. Про затвердження Кодексу установленної практики. Керівний технічний матеріал з виготовлення та приймання цифрової топографічної карти (наказ від 23.11.2008 № 148)

15. Про затвердження Кодексу ustalеної практики. Зображення державного кордону та меж адміністративно-територіального устрою України на топографічній карті (наказ від 14.11.2008 № 151)
16. Вказівка Держкомзему України від 15.07.1999 № 11 «Про впровадження Еталону проекту відведення земельної ділянки»
17. СОУ ДКЗР 00032632-012:2009 «Оцінка земель. Правила розроблення технічної документації з нормативно грошовою оцінки земель населених пунктів» (надано чинності наказом Держкомзему від 24.06.2009 № 335)
18. СОУ 00032632-004:2009 Землеустрій. Проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій історико-культурного призначення. Правила розроблення (надано чинності наказом Держкомзему від 17.07.2009 № 375)
19. СОУ ДКЗР 00032632-005:2009 Землеустрій. Проекти землеустрою щодо створення водоохоронних зон. Правила розроблення» (надано чинності наказом Держкомзему від 17.07.2009 № 375)

9. Рекомендована література

№ п/п	Бібліографічний опис джерела	Місце знаходження (основні бібліотеки міста та ін.)			
		ЧНУ ім.П.Могили	Обласна наукова бібліотека ім.О.Гмирьова	Міська центральна бібліотека ім.М.Кропивницького	Інтернет, внутрішня мережа (адреса)
1. Основні джерела					
1.	Про землеустрій: Закон України.	1	7	4	http://zakon36.rada.gov.ua/laws/show/858-15
2.	Земельний Кодекс України.	1	3	2	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14
3.	Про стандартизацію: Закон України.	1	4	2	zemvisnuk.tretyak2014.com.ua/
4.	Про охорону земель: Закон України.	2	5	3	zemvisnuk.tretyak2017.com.ua/
5.	Про Державний земельний кадастр: Закон України.	4	11	3	http://martyn.kname.edu.ua/pdf
6.	Про охорону природного навколишнього середовища: Закон України.	5	5	3	http://eapk.org.ua/ru/contents/2015/dovidnyk/.pdf
7.	Про природно-заповідний фонд України: Закон України	10	5	4	http://gorlachuk.v.v.edu.ua/pdf
8.	Про стандартизацію і сертифікацію. Декрет Кабінету Міністрів України.	1	3	2	https://standart-norma.com.ua/
9	ДСТУ 1.6-97. Державна система стандартизації України: порядок державної реєстрації галузевих стандартів, стандартів науково-технічних та інженерних товариств і спілок.-На заміну КНД 50-016-93. Введ. 1997.07.01.-К.:Вид-во Держстандарту України 1997.	1	4	2	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.6_1997
10	ДСТУ 1.0:2003 Національна стандартизація. Основні положення	2	5	3	https://dnaop.com/html/44088/doc-

					ДСТУ_1.0_2 003
11	ДСТУ 1.1-2001 Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Теми та визначення основних понять.	4	4	3	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.1_2001
12	ДСТУ 1.2:2003. Національна стандартизація. Правила розроблення національних нормативних документів	1	3	2	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.2_2003
13	ДСТУ 1.03:2004 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення, погодження, прийняття та позначення технічних умов	1	4	2	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.3_2004
14	ДСТУ 1.5:2003 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимог до змісту нормативних документів.	2	5	3	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.5_2003
15	ДСТУ 1.6:2004 Національна стандартизація. Правила реєстрації нормативних документів.	4	6	3	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.6_2004
16	ДСТУ 1.7:2001 Державна система стандартизації. Правила і методи прийняття та застосування між державних і регіональних стандартів.	1	3	2	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.7_2001
17	ДСТУ 1.12:2004 Національна стандартизація. Правила ведення справ нормативних документів.	1	4	2	https://dnaop.com/html/44088/doc-ДСТУ_1.12_2004
18	Нормативи землекористування. Збірник нормативно-правових актів та науково-методичних рекомендацій у сфері землекористування та охорони земель. У двох книгах. Державний комітет України із земельних ресурсів. К:ТОВ «АВГУСТ ТРЕЙД» 2008.т.1,446с.	2	5	3	https://buklib.net/books/2008-446/
19	Нормативи				https://buklib.net/books/2008-446/

	землекористування. Збірник нормативно-правових актів та науково-методичних рекомендацій у сфері землекористування та охорони земель. У двох книгах. Державний комітет України із земельних ресурсів. К:ТОВ «АВГУСТ ТРЕЙД» 2008.т.2,454с	1	3	2	net/books/2008-454/
20	Концепції єдиної системи нормативно-правових актів у землеустрої. Державний комітет України із земельних ресурсів 2009.	1	4	2	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0610675-09
21	Концепція системи стандартизації та нормування у сфері охорони земель. Державний комітет України із земельних ресурсів 2009.	2	5	3	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0610675-09
22	Концепції Єдиної системи нормативно-правових актів у сфері Державного земельного кадастру. Державний комітет України із земельних ресурсів 2009	4	1	3	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0610675-08
2. Додаткові джерела					
23	Земельні відносини в Україні, Законодавчі акти і нормативні документи.-К. : Урожай, 1998.-816 с.	5	6	2	-
24	Третяк А.М. Екологія землекористування : теоретико-методологічний основи формування та адміністрування : Монографія .- К. : ЗАТ «ВІПОЛ»,2012.-444с.	1	3	2	http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0879512
25	Третяк А.М. Колганова І.Г. Землевпорядне проектування упорядкування існуючих сільськогосподарських землеволодінь та землекористувань та їх угідь.К. : ТОВ «ТОВ». 2007.-210с.	1	4	2	irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis
26	Гетманчik І.П. Землевпорядне проектування : Еколого-економічні засади формування землекористування природно-заповідних територій.-К: «ЦП» «КОМПРИНТ»,2011-	2	5	3	-

	254с.				
27	Новаковський Л.Я., Добряк Д.С., Третяк А.М., та ін. Еталон технічної документації щодо встановлення обмежень і обтяжень у використанні земель сільськогосподарських підприємств.-К. ІЗУ УААН,2000.	4	2	3	http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0879512
28	Третяк А.М. Шквир М.І. Методичні рекомендації оцінки екологічної стабільності агроландшафтів та сільськогосподарського землекористування.К. : ІЗУ УААН2001	1	3	2	http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0879512
29	Новаковський Л.Я. Добряк Д.С. Третяк А.М. Методичні рекомендації щодо процедури відновлення прав громадян на земельному участку (пай).- . ІЗУ УААН,2000.	1	4	2	http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0879512
30	Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: навч. посібник / Третяк А.М. – К.: Вища освіта, 2006.- 528 с.	2	5	3	http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0879512
31	Третяк А.М., Другак В. М. Землеустрій при формуванні меж територій, реалізації земельних та економічних інтересів сільських, селищних та міських рад: Методичні рекомендації.- К.: ІЗУ УААН, 2003.	4	2	3	http://uristinfo.net/agroprav/110-perovych-zemelneustriy.html
32	Кривов В.М. «Основи землевпорядкування: навч. посіб. для підготовки бакалаврів у вищ. навч. закл. II-IV рівнів акредитації / - К.: Урожай, 2008.-324 с	1	4	2	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/Kривов%20В%20В
33	Третяк А.М. Класифікація земель за категоріями, типами землекористування , цільовим призначенням та дозволене використання земель / А. М. Третяк , Й. М. Дорош // Землевпорядний вісник.- 2009.-№5.-С.20-31.	2	5	3	http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0879512